

— Domnule general-locotenent, se spune că nu vă place să dați interviuri...

— Nu aş putea spune că nu-mi place. Am impresia că fiecare om, cel puțin o dată în viață, sau în situații deosebite, simte nevoia să spună ce gândește, ce-l frământă... Din nefericire, unele interviuri, sau mai bine zis problemele care se discută în acest caz pot fi interpretate. Eu am avut neșansa ca uneori să fiu interpretat altfel decât era firesc — și de aceea nu că nu-mi place, dar le dau numai unor oameni care nu vor deforma niciodată ceea ce s-ar putea să fie interpretabil. Dar îmi place să mă destăinui, atunci când am de-a face cu oameni serioși, care n-au nici un scop decât acela de a spune numai adevărul, bazat pe argumente și fără „adăugiri” care pot genera semne de întrebare.

— Numele dumneavoastră este bine cunoscut în armata română. Treplele carierei ostășești, mai puțin...

— Sunt multe, ca în viața majorității celor care au îmbrățișat această carieră. Aș începe cu școala militară, care este pentru fiecare perioada de acumulare a unor cunoștințe și formarea unor deprinderi care rămân pentru toată viața; cu primirea gradului de locotenent în 1960; funcțiile îndeplinite în unitățile operative — de tancuri, comandant de pluton, de companie tancuri, pluton și companie de elevi; Academia Militară (o altă pagină frumoasă din viața mea, grea dar frumoasă) un singur an ca lector în Academia Tehnică, după care m-am reîntors la dragostea dinții, la trupe: comandant de regiment, șef de stat major de divizie, comandant de divizie comandant de divizie de Tancuri. Aproape toate funcțiile acestea le-am îndeplinit în Transilvania, unde am avut marea şansă să întâlnesc oameni minunați de la care am învățat, inclusiv de la militari, de la subofițeri și mai ales de la ofițerii cu o bogată experiență. Și n-au fost puțin. Faptul că am trăit într-o garnizoană cu mai multe unități de tancuri m-a ajutat să capăt o bună pregătire militară, atât pentru mine, cât și pentru subordonați. Terenul frumos dar destul de frământat al zonei,

desc. să cunosc să acționez cât mai rapid.

— Ați avut un model de viață? Cine anume?

— Nu unul, mai multe. Chiar comandanți din școală — fostul ministru al Apărării, generalul Mîlea. (Și astăzi mă gândesc cu greutate la el, dar nu pot uita puterea sacrificiului său pentru întreaga armată). A fost pe vremea aceea locuitor, apoi comandant; comandanți de divizii și armate. Așa că n-a fost unul singur. Aș fi vrut să am ca model, dar nu l-am cunoscut, din păcate. În întregime viața și activitatea acestui om — pe mareșalul Ion Antonescu. Dacă aș fi trăit în acel timp... A fost un militar desăvîrșit. Cred că orice ofițer și l-ar fi ales ca model. Un patriot, un om al țării, un fiu al pămîntului nostru.

— Sînteți credincios, domnule general?

— Uitați că sînt născut într-o familie de țărani? Creștin și — ca orice creștin — am fost crescut în acest spirit. Da, am fost și credincios, ortodox, cum se spune „om cu frica lui Dumnezeu”. Iar în momentele grele am făcut apel la credință, chiar dacă uneori a trebuit să fac în sufletul meu, fără a mă manifesta. Sper că Dumnezeu să aibă grijă și de români, să nu ne uite, mai ales în aceste vremuri.

— Care este cea mai plăcută amintire a vieții dumneavoastră?

— Mi-e greu să spun una singură. Dintre cele plăcute? Numirea în funcția de comandant de regiment, deși eram inginer, o primă aplicație cu trupe, când am reușit să câștig o „bătălie” deși nu eram rotat la comanda trupelor (a fost un moment greu). Amintiri plăcute au fost acelea când mi s-a recunoscut munca și am fost avansat în grade. Amintire plăcută? A tancului când mi s-au născut copiii — prin ei trăim în continuare. Dar cred că cea mai plăcută a fost când subordonații mei au răspuns ca unul în momentele critice, chiar și în cel mai greu — în Revoluție. Voi păstra întotdeauna amintirea plăcută a acelor oameni care m-au înțeles din priviri, fără prea multe vorbe.

— Și neplăcute?

— De-acestea au fost mai multe. Am avut incidente și accidente de-a lungul anilor. Dar cea mai neplăcută a fost îndepărtarea mea de la conducerea ministerului în decembrie '89, fără a se analiza temeinic cauzele și motivele. În mod cert, nu echivocul, oboseala sau nervozitatea au fost cauzele reale. Dar, ca orice militar disciplinat, am înțeles că „trebuie” să mă supun. Istoria va dovedi dacă a fost sau n-a fost necesar, dacă am avut sau nu vreo vină. Nu este numai neplăcută, pe undeva, este chiar dureroasă... Dar, să lăsăm timpul să vorbească.

— Care sînt, pentru dumneavoastră, valorile ostășești fundamentale?

— Multe... Oamenii au suflet. Cred că valorile ostășești pleacă de la suflet. Fundamentală pentru mine este dragostea de țară, de pămînt, respectul față de străbuni, conștiința că nici

team că sînt mult mai puternic. Trăiam odată cu motorul, vibrațiile acestuia îmi intrau în sînge. Să fie sentiment al armei? Aviatorii mi-au spus că trăiesc intens acest sentiment. La fel și marinarii.

— Au început să fie publicate rapoartele comisiei senatoriale privind evenimentele din decembrie 1989. Este clar că am fost eroii unui scenariu monstruos și fantastic. Dar și că în acest scenariu ceva nu a funcționat cum era prevăzut. Cum vedeți acum rolul hărăzii armatei și cum s-a produs ceea ce putem numi „defecțiune militară”, înainte și după 22 decembrie?

— Că am fost eroii unui scenariu, nu mai e cazul s-o spunem, orice om cinstit și cu bun simț își dă seama de acest lucru. Într-adevăr, nu toate secvențele, nu toate actele s-au jucat cum s-a dorit. Ar fi foarte multe de

decît în cazuri de strictă necesitate. De fapt sînt ofițeri care au recepționat acest ordin...

— Cum vedeți evoluția armatei după Revoluție?

— După Revoluție armata a simțit un șoc, ca întreaga societate. Dar, și-a văzut de rolul ei. Sîntem pe drumul de a face o armată modernă. Armata și-a văzut de treabă, căci pericolul a fost și este real pentru România. Cine nu înțelege acest lucru, înseamnă că nu înțelege românesc. Nu sînt naționalist sau sovîin. Că sînt „acuzat” de „românism”? Asta chiar că-mi face plăcere și aș vrea să păstrez această „acuzatie” pentru toată viața. Mă se pare firesc pentru orice om de bun simț.

Cert este un lucru — armata a fost și rămîne un element de echilibru și încredere pentru societate. Avem în față exemplul iugoslav, situația care există în Transnistria, care nu ne pot lăsa indiferenți. O țară mică, așa cum sîntem noi, cu o poziție geostrategică deosebită, va fi și în continuare ținta multora. Bănuiesc, și sînt pe undeva, că România este în jocul unor interese extraordinare de mari în viitor. De aici — și dorința ca armata să fie pregătită și dotată corespunzător pentru a-și îndeplini menirea.

— Domnule general, astăzi cînd cuvîntul „patrie” a devenit pentru unii o ocară, iar patriotismul o rușine, cum poate fi cineva un adevărat patriot?

— Adevăratul patriot nu vorbește, acționează. Este păcat că sînt publicații care atacă acest nobil sentiment al armatei. Ostașul a fost dintotdeauna patriot. Ce a fost altceva decît patriotism cînd soldații și-au dat viața în apele Mureșului, la cutremure... Cine neagă patriotismul armatei nu poate fi un bun român, chiar dacă declară acest lucru. Trebuie să-ți faci datoria, să iubești pămîntul, istoria, drapelul și să nu te lași mînjit cu nimic...

— Etapa Tîrgu Mureș a însemnat ceva deosebit pentru dumneavoastră?

— Mult. O școală... am cunoscut oamenii, mentalitățile lor, unitățile armatei. Sînt legat de Transilvania. Am cunoscut oameni minunați, pentru care nu contează în ce limbă vorbești.

— Domnule general, oamenii v-au scandat numele după Revoluție, unii elevi de la liceul militar mi-au spus că vor să semene cu dumneavoastră. Eu cred că și cei care nu vă iubesc vă stimează. Ați fost ținta multor calmării. Nu ați răspuns niciodată. De ce?

— În principiu nu fac polemică, nu face bine nimănui, mai ales în această conjunctură. Chiar dacă sînt lezat, las istoria să judece cine a avut dreptate...

— Ce vedeți cînd priviți spre Transnistria?

— Lacrimi și durere. Un imperiu care nu renunță la vechile lui metode, fără să se dea înlături de la nimic. O durere imensă atunci cînd vîd călele mor copii și bătrîni. Sîntem alături de ei cu toată ființa noastră. Oricum, ca om și ca militar, comandant de Armată, sînt hotărît să-i ajut din toate puterile.

— Puteți să vă punctați singur o întrebare și să încercați să-i dați un răspuns?

— Oare, cînd Dumnezeu ne va alege cuțitul la mîdruvă ca să se stringă toți românii, să înțeleagă că nu avem decît o singură scăpare, o unitate totală, firesc, cinstită și muncă plină în pinzele albe, ca să ieșim din situația în care ne aflăm?

— Și răspunsul?

— „Poate va da Dumnezeu!”

— Care este cea mai supărătoare întrebare pe care ați pune-o unui ziarist militar?

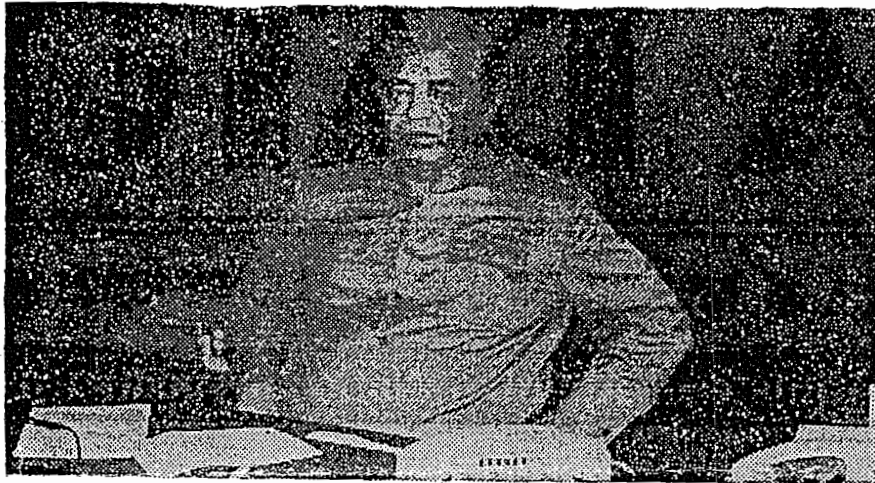
— Dacă în reportajele sale spune adevărul așa cum este el. Și nu pot decît să-i cer să scrie despre armată așa cum este ea, cu toate bucuriile și tristețile ei. Presa militară mi se pare printre cele mai cinstite. Și consider firesc ca ea să-și facă datoria, apărînd onoarea și demnitatea armatei.

— Vă mulțumesc. În numele ostașilor și al cititorilor noștri, că ați acceptat să stați de vorbă cu mine, cu ostaș și ca om.

A consimțat

locotenent-colonel George VASILE

General-locotenent Ștefan GUȘA,
comandantul Armatei 2:

„...Primează sufletul soldatului, care a fost, este și trebuie să fie respectat. El este suferința armatei, în ultimă instanță. Ce mult contează să poți să fii înțeles...”

o-furtună nu ne va mișca de pe moșia lăsată de daci și de romani. Să duc tradițiile mai departe este o valoare ostășească. Dacă ar fi să rezum — valoarea fundamentală pentru un ostaș este să fie un bun român — nu din cei care se declară, ci din cei care într-adevăr sînt și simt românesc, fără să facă mare caz din asta.

— Am citit în ziarul Armatei 2 un articol cu titlul superb: „Și tancul are suflet; nu-i așa?”. Are, domnule general?

— Are suflet. Se leagă de cei care îl exploatează, îl conduc, îl minimesc în luptă. Pe undeva, orice echipaj se leagă trupest și sufletește de mașina de luptă. Sufletul lor se transmite și tancului. Poate și invers — tancul îi însufletește pe cei care îl conduc. Oricum, cine își iubește arma are dreptul să spună că arma lui are un suflet. Însă primează sufletul soldatului, care a fost, este și trebuie să fie respectat. El este sufletul armatei, în ultimă instanță. Ce mult contează sufletul soldatului... și ce mult contează să poți umbra la sufletul soldatului, să poți să fii înțeles de el. Comandanții care au câștigat bătălii au știut să umbre la sufletul subordonaților. E o mare artă să reușești acest lucru, mai ales că armata nu se concepse fără exigență, fără disciplină.

— Cînd dă generalul onorul unui soldat?

— Am dat — și mă bucur că am avut ocazia să trăiesc acest moment — onorul Ostașului Necunoscut... Și-l dau oricînd pentru toți cei care au mușcat țărîna și au putrezit, Dumnezeu știe pe unde, ca noi să dănuim peste timpuri. Dar, să revenim la sufletul soldatului, al armei... Iubesc toate armele, dar li stimez foarte mult pe aviatori. Să știți că am vrut să fiu aviator mai întîi, dar n-am trecut de unele bareme medicale. Și atunci, am optat pentru blindate. Și le-am îndrăgit. De cite ori intram în tanc, sim-

pus și ne-ar trebui multe pagini de ziar. Poate veniți și altă dată... Scenariul ar fi vrut să realizeze alte scopuri. E greu și nici nu cred că ar fi cinstit să evidențiez meritele cuiva în dejucarea unor faze din scenariu. Planurile au fost dejucate de noi (de armată). Poate nu în totalitate, dar, oricum, și noi am avut un rol. Am spus totdeauna — și istoria va demonstra că am dreptate — că s-a urmărit atragerea armatei într-un măcel. Numai oamenii cinstiți vor înțelege acest lucru. Și că planul acesta nu a reușit. Este limpede, indiferent ce se va spune în viitor, că aveam în față părinții, frații, copiii noștri. Eram sub prestația unui jurămînt militar. Am fost puși într-o situație deosebit de critică. Numai cei care n-au fost în stradă și au văzut Revoluția la televizor n-au gădit ce fantastic de greu a fost pentru militari în acele zile nefaste din decembrie 1989. Dar a spune că armata n-a fost de partea poporului este o mare greșală — și o mare minciună. Numai oamenii răuvoitori pot spune acest lucru — și probabil că o fac cu un scop anume. La Timișoara așa a fost. Nu uitați că pe 20 decembrie Ceaușescu era încă la conducerea țării. Armata, în marea ei majoritate, a fost în cazărni și și-a păzit obiectivele. Încă din noaptea de 19, în Timișoara s-au lăsat libere toate intersecțiile și s-a demonstrat în mod liber, chiar pe transportoarele blindate ale armatei. Lucrul acesta nu poate fi ascuns sau tăgăduit. La București — știți ce a fost, s-a dat și pe post. Caseta cu „noaptea generalilor” cuprinde și alte aspecte. În fața conștiinței mele, a părinților și a lui Dumnezeu, nu am ce-mi reproșa. Deci, s-o urmărit, într-o primă etapă, atragerea armatei într-un măcel. Apoi, un război între armată și securitate. Potrivit acestui scenariu, ar fi trebuit ca artileria noastră antiaeriană să-și consume muniția împotriva propriei noastre aviații. De aceea, chiar pe timpul întoarcerii de la Timișoara, am cerut aviatorilor să nu se mai ridice în aer